

Overtillsyn med det ham i § 11 selv paalagte Tillsyn med Kjøbstadernes Biveie. Det vil let indsees, at de Biveie, hvorom der her er Tale for Kjøbstadernes Vedkommende, ere de mindst vigtige af alle Veiene i Kjøbstaderne. De vigtigste Veie i Kjøbstaderne ere Gaderne, og Gaderne have Betydning saavel for Kjøbstadbeboerne som for Landboerne, medens det kun undtagelsesviis vil være Tilfældet, at Kjøbstadernes Biveie, der i Almindelighed ere de, som føre gjennem Kjøbstadernes Jorder, have nogen Betydning for Oplandet. Jeg siger udtrykkeligt kun „undtagelsesviis“, thi det er af et æret Medlem blevet oplyst, at der netop i hans Kreds er en Bivei, som har Interesse ogsaa for Byens Opland. I Reglen ere imidlertid, som sagt, disse Veie kun Veie, som benyttes af Kjøbstadens Jordbrugere, og de ere altsaa de Veie, som have mindst Betydning for Kjøbstaden. Det forekommer mig derfor, at det ikke alene er i fuldstændig Anomalie med det Lovforslag om Kjøbstadcommunalordningen, som nu foreligger for Folkethinget, men at det ogsaa er fuldkomment uforstandigt, at man samtidigt med at sige til Communalbestyrelserne: „I kunne frit have Tillsyn med Alt, hvad der iøvrigt vedrører Eder, men med Hensyn til disse Biveie skal Amtmanden, naaget de ere de mindst vigtige af Eders Veie, skydes ind med i Tillsynet.“ I Realiteten vil dette ganske vist ikke faae Stort at bethyde, men det kan dog naturligtviis medføre enkelte Ubehageligheder og bidrage til Rivninger mellem Communalbestyrelserne og Amtmanden. Bestemmelsen er altsaa for det Første anomal og for det Andet uforstandigt, men den er derhos for det Tredie, hvis jeg maa tillade mig at bruge dette Udtryk, tillige drillende ligeoverfor Communalbestyrelserne ved den Stilling, som der ved gives dem. Jeg kan ikke Andet end fuldkomment anerkjende Amtsraadenes Fortræffelighed; jeg har havt saameget med forskjellige Amtsraad at gjøre og har saa ofte faaet Understøttelse hos dem, at det baade vilde være unaturligt og utatnemmeligt af mig, om jeg

ikke paa det Varmeste vilde anerkjende den Indsigt og Fortræffelighed, som er tilstede i Amtsraadene; men ved Eiden deraf venter jeg da ogsaa at finde den Aerkjendelse hos den Hjerdedeel af det ærede Things Medlemmer, som tillige have Sæde i forskjellige af Landets Amtsraad, at de ikke have fundet, at Kjøbstadernes Communalbestyrelser i en saadan Grad mangle Evne eller Indsigt eller god Villie, at det er nødvendigt at sætte en Tillynsmand over deres mindst bethyende Veie, samtidigt med at man giver Amtsraadene en udstrakt Myndighed ikke blot over deres tidligere Veie, men ogsaa over alle Statens hidtilværende Hovedlandeveie. Jeg haaber derfor at finde det ærede Things Samstemning, naar jeg anmoder det om at staffe Kjøbstadernes Communalbestyrelser den Stilling, som tilkommer dem, saaledes at de selv sættes til at føre Tillsynet med de her omhandlede smaa Biveie; hvorlibet den høitærede Minister derhos end er tilbøjelig til at gaae ind paa Forandringer i det af Folkethinget vedtagne, med hans Villigelse vedtagne Lovforslag, antager jeg dog ganske vist, at han heller ikke paa dette lille ustyrlige Punkt vil kunne have Noget mod Vedtagelsen af det Endringsforslag, som jeg har stillet til § 11. — Med Hensyn til mit Endringsforslag til § 14 skal jeg bemærke, at jeg ikke har overmaade stor Interesse i, om det vedtages eller forkastes. Jeg har stillet det, fordi jeg anseer det for overordentligt ønskeligt, at der gives Indenrigsministeren en Anledning til aarligt at komme ind paa det hele Spørgsmaal om Vedligeholdelsen af Veiene i Landet, og at der gives ham en Opfordring til at tage det hele Veivæsen under Overveielse. Hertil vil han have en naturlig Anledning i det Dieblit, at det paaligger ham at offentliggjøre Indberetninger derom, støttede til Amtsraadenes Indberetninger. Det var i den desværre nu snart aflastede fortræffelige Veiforordning af 13de December 1793, der bærer Vidnesbyrd om, at Lovgivningsværket paa den Tid virkelig stod paa et, jeg havde nær sagt,